

Rode Draad helpt bij verwerken geweld

www.doetinchemsvizier.nl

di 28 okt, 12:32 [Maatschappij](#)

DOETINCHEM - Fotografie is voor Anja Nieuwenhuis een krachtig middel om verhalen zichtbaar te maken, vooral van mensen en momenten die vaak onopgemerkt blijven. De serie portretten van vrouwen die slachtoffer zijn van (partner)geweld is daar een indrukwekkend voorbeeld van. "Ik probeer met deze portretten de cirkel van schaamte en taboe te doorbreken."

Door Hans Hissink

Naast dat Anja vakfotograaf is, heeft zij een achtergrond in het sociaal werkgebied. Deze ervaring combineert zij met haar creatieve blik als fotograaf. Tevens is zij Buurtverbinder in de wijk Dichteren in Doetinchem. Het maken van beeldverhalen, documentaires en reportages hebben de voorkeur voor Anja. Met foto's verhalen vertellen over een bepaald onderwerp.

Rode draad

Al geruime tijd is Anja bezig met een bijzonder project, de Rode Draad. De titel verwijst naar het patroon dat door veel levens heen loopt: een rode draad van pijn, maar ook van overleven. "Het zijn portretten van vrouwen die geconfronteerd zijn met geweld, in welke vorm dan ook", legt Anja uit. "Zelf heb ik ook zo'n achtergrond waarbij ik mij afvroeg hoe dat bespreekbaar gemaakt kan worden. Als fotograaf doe je dat dus met beelden. We hadden vanuit de fotoclub een echte rode draad gekregen voor een bepaalde opdracht. Rood staat voor passie, vurigheid en kracht. Vervolgens heb ik een zelfportret gemaakt met die rode draad om mij heen gewikkeld om te laten zien dat je verstrikt kunt raken in allerlei emoties en gedachtes. Want als ik andere vrouwen vraag om zich open te stellen dan moet ik zelf het goede voorbeeld geven."

Dat was spannend en confronterend voor de Doetinchemse: "Je bent blij dat je het hebt overleefd en dan schuif je het maar weg. Er zit een stukje schaamte. Over waarom je het laat gebeuren, dat je de verkeerde man hebt gekozen en meer van dat soort gedachten. Heel lang heb ik gedacht 'het is gebeurd, klaar en weg ermee'. Totdat het ineens weer boven kwam drijven door die opdracht."

Verwerking

Voor Anja betekent de portretserie ook een stukje verwerking. "Door zichtbaar te maken dat het mij ook is overkomen, komt misschien het gesprek op gang. Door die foto van

mijzelf aan anderen te laten zien, komt er al een verhaal naar de andere vrouwen toe. Zo van 'goh, jij ook'. Want het wordt tijd om af te rekenen met het verleden."

"Ik denk dat we met heel veel vrouwen zijn die op welke manier dan ook te maken hebben of hebben gehad met geweld. Waarbij ik denk dat er heel veel vrouwen zijn die het lastig vinden daarover te praten. Hoe heb ik dit kunnen toestaan, je wilt je partner of ex-partner niet afvallen, je hebt een gezin, dat soort dingen."

In het verhaal van haar werk komt de term 'victim blaming' voorbij. Dat iemand die slachtoffer is geworden van een misdrijf of nare gebeurtenis, zoals geweld, zelf de schuld krijgt van wat hem of haar is overkomen. Dat afgevraagd wordt waarom een vrouw zo laat nog ergens alleen was toen haar iets overkwam. De uiteindelijke dader wordt dan het slachtoffer. Anja: "Daar moeten we vanaf. Vandaar dat ik die foto's ben gaan maken. Hopelijk kunnen we dan een grote muur maken van allemaal vrouwen met die rode draad. Want de kracht, de emotie en de eventuele littekens verbinden ons. Iedereen kan dan zien met hoeveel we zijn."

Schuld

Wat Anja verbaast is dat er heel veel mannen zijn die denken dat zij niet meedoen aan dat geweld: "Die voelen zich aangevallen. Maar als je het ziet in jezelf en erkent dan pas kun je het bij jezelf veranderen. Het kan heel klein zijn. Als ik iets zeg over wat mij overkomt, dan ben ik de vrouw die zeurt. Het is niet alleen fysiek geweld, maar ook het fluiten en het sissen naar vrouwen. In een relatie begint dat met vernedering van jezelf, kleineren, je loopt op eieren want je wilt je partner niet boos maken. Je zoekt op een gegeven moment de schuld bij jezelf en dus zeg je het tegen niemand. Het niet respecteren van een ander betekent dat je niet weet waar een bepaalde grens ligt."

De vier vrouwen waarvan een portretserie is gemaakt, komen uit de persoonlijke kring van Anja. Niemand wist van elkaar dat zij lotgenoten waren. Tijdens de fotosessies wordt er ook gepraat over wat iemand overkomen is: "Ieder heeft een eigen verhaal dat ook verteld mag worden. De vrouwen die ik gefotografeerd heb, zijn mondige vrouwen waarvan je nooit zou denken dat zij dat zouden laten gebeuren."

Emotie

Het zijn geen standaard portretfoto's die Anja maakt in het kader van het project: "Het ziet eruit als een portretfoto van vrij dichtbij genomen, met een rode draad die op een bepaalde manier om iemand heen gewikkeld is. Die foto's kunnen er best indringend uitzien door de gezichtsuitdrukking die getoond wordt. Boos, bang, ogen dicht. Op dat moment hebben we het over de situatie en zitten we volop in de emotie. Toen ik de eerste keer mijn zelfportretten zag, schrok ik daar wel van. Confronterend en kwetsbaar. Je ziet de pijn en het verdriet, maar ook de kracht vanuit de gedachte dat ik niet klein te

krijgen ben. Die foto's waren voor mij een keerpunt. Een moment dat ik er een streep onder kon zetten."

Op de vraag waarom vrouwen met een geweldservaring zich zouden portretteren, geeft Anja een heel duidelijk antwoord. "Voor mijzelf zat de kracht in het kwetsbaar durven zijn. Op het moment dat je het erkent, voelt en ziet, geeft dat een heleboel kracht. Het wegstoppen, de schaamte en de vernedering voorbij. Er valt een last van je schouders."

De foto's staan op de website van 'Kiek an fotografie', Anja haar fotografiebedrijf. Vrouwen die dezelfde ervaring hebben als Anja en interesse hebben om gefotografeerd te worden, mogen haar benaderen via de contactgegevens op de website.

kiekanfotografie.nl